

Oversiktsrapport fra Oslo kriminalpoliti i sak mot Petter Andreas Harsem m/fl. for ærekænkende beskyldninger mot off. myndigheter i trykt skrift.

Ad landsviksaken mot fru Marie Hildish f. 17/4-74 i Bremen.

Dok. i landsviksaken mot fru Hildish vedligger i dok. 9. Av dokumentene går fram at hun har vært medlem av NS, men saken henlagt på grunn av hennes utilregnlighet. Fru Hildish døde den 23/2-1946.

Siktelse mot Petter Andreas Harsem.

I. Beskyldninger for mishandling av Carl Dietrich Hildisch.

Iflg. Harsems artikkel i "8. Mai" nr. 18 for 30 sept. 1949, dok. 3, skal Hildisch sen. under anholdelsen den 9. mai 1945 være mishandlet ved at han

- a. Brutalt ble trukket opp på en lastebil. 113110
- b. Spyttet i ansiktet.
- c. Hånet og utskjeldt av massene under langsom kjøring.
- d. Tildels to spark i magen på Møllergt. 19 med den følge at han fikk dobbeltsidig lyskebrokk.
- e. Intet gjort med voldsmennene.

II. Beskyldninger for straffbar reduksjon av kostregulativet.

Iflg. samme artikkel skal kostregulativet for landsvikfanger være redusert betydelig under det regulativ som galt for norske politiske fanger under okkupasjonen. Videre var maten tildels beder slik at fangene ble syke av epidemisk karakter, og at 3/4-dele av fangene fikk Beri-Beri-, hvilket også Hildisch sen. fikk. Beskyldningene omfatter følgende punkter:

- a. Kalorimengde i den første tiden omlag 700 kalorier friske næringsmidler.
- b. De benyttede næringsmidler ofte bedervet slik at den effektive kalorimengde var ennå lavere.
- c. Maten kom i kasser som tidligere var benyttet til revefor.
- d. Hildisch sen., som hadde magesår og levde på diett, tålte ikke maten og fikk sin helse undergravd.
- e. Hildisch vekt gikk ned fra omlag 100 kg. til 52 under fengselsoppholdet.
- f. Opphold i fengslet i flere uker under sultefortur og med utilstrekkelig sengekler.
- g. Hildisch sett av en "god normann" på Bærum sykehus og på Landsviksavdelingens foranledning tilbakeført til fengselsykehuset.
- e. Hildisch død ble framskynnet - eller direkte forårsaket - av den barbariske behandling han hadde vært utsatt for.
- d. Hildisch, som reddet vårt land fra fetthunger i 2 verdenskrige sultet ihjel i fangenskap "da freden kom"

III. Beskyldninger om tyveri og ødeleggelse av bomidler.

- a. Hildischs verdifulle innbo delvis stjålet og solgt.
- b. Hildischs villa, Drammensveien 61 solgt og revet uten Hildischs vitende.

IV. Beskyldninger om at Hildisch er nektet midler til kjøp av medisiner og andre nødvendige ting.

- A. Bobestyreren nektet Hildisch midler til underhold.
- b. Nektet midler til kjøp av medisiner.
- c. Helsedirektoratets avslag på søknad om midler til kjøp av kostbare medisiner.
- d. Bobestyreren nektet bruk av fri Hildisch's midler til nødvendige innkjøp.
- e. Hildisch's venner måtte gi ham klær.

(Mappe I).

Fortsettelse av Oslo kriminalpolitets oversiktsrapport i sak mot HarseSiktelse mot Paul Friedrich Richard Hanheide.

De vises til dok. 11 side 1, hvor dr. Hanheide har attestert det gjengitte foto av Hildisch sen. på en slik måte at det var egnet til forstås dit hen at Hildisch sen. var holdt i fengslig forvaring til november 1949, mens han i virkeligheten ble løslatt den 20/12.47. Sikt. Hanheide har videre i sin forklaring dok. 18 s. 13 erklært at han leste sikt. nr. 2, Hedalens konsept til avsnittet om "Mishandling" uten at han har tatt avstand fra det. Det vises til de under sikt. nr. 1 oppførte poster med henvisninger.

Øst Oslo, den 15/2.50. E. Gjerum. (sign.)

(Mappe I)

Oversendingspåskrifter i sak Petter Andreas Harsem, Gyvor Hansson, Ole Hedalen. Brekrenkende beskyldninger.

Sendes d'herrer statsadvokater i Oslo. Herr Riksadvokaten har den 5. oktober 1949 bedt etterforskning igangsatt i anledning 2 artikler i "8 Mai" for 30. september 1949 nr. 18. Etterforskningen ansees nå ferdig og en tillater seg å oversende dokumentene.

En vil i det etterfølgende anføre de beskyldninger som er fremsatt, og deretter ved de undersøkelser som er foretatt, påvise i hvilken grad beskyldningene er sanne.

1. Artikkelen: "Generaldirektør Dietrich Hildisch."

"Hans arrestasjon ble foretatt på en så brutal måte, - han ble trukket opp på en åpen lastebil, - spyttet på i ansiktet og under langsom kjøring fikk mobben i gaten anledning til å håne og skjelle ham ut, - ført til Møllergaten 19 og der fikk han blandt annet to voldsomme spark i magen som forårsaket at han fikk dobbeltsidig lyskebrokk".

Hildisch ble anholdt i sitt hjem i Drammensveien 61 den 9. mai 1945. En viser til forklaringer av disp. Ditlev Røder som av politimester Meyer var bemyndiget til å lede aksjonen ved anholdelsen av Hildisch. Videre viser en til forklaringer av arkitekt Ernst Holmboe, Kjøpmann P. Widnes og fisker Jørgen Thorolf Kristoffersen, som alle var til stede ved anholdelsen. De har alle forklart at alt foregikk stille og rolig fra hjemmefrontfolkenes side. Det kom endel tilrop fra publikum, men det kunne ikke forhindres. Anholdte ble hjulpet opp på bilen på en anstendig måte.

at han ved anholdelsen eller senere er blitt tildelt spark slik at han pådro seg dobbelt/sidig lyskebrokk. En viser forøvrig til skriv av 30-1-50 fra dr. Leikvam og til skriv av 6-2-50 fra dr. Hatlehol (se dok. 8 bilag 14 og 15) hvor begge meddeler at pasienten opplyste at han i 1943 pådrog seg lyskebrokk, men var blitt frisk igjen etter å ha brukt bind. Han har heller ikke til noen av legene klaget over at han ved anholdelsen led av brokk, eller at han på grunn av spark som var tildelt ham igjen hadde pådratt seg brokk.

"Hildisch var en svarbygget kraftig mann som ved arrestasjonen veiet over 100 kilo. Da han etter 2 års fangenskap endelig ble løslatt, veiet han ca. 52 kg. Denne kolossale avmagring gir et klart bilde av hva denne gamle syke mann må ha gjennomgått av lidelser i det foreldede fengsel i Møllergata 19."

Fortsatt Oversendingspåkrifter i sak Harsem m.fl.

Overlege Leikvam har i sitt skriv av 30.1.50, meddelt at Hildisch til ham har fortalt at han under krigen var gått ned i vekt med ialt ca. 20 kg, videre at han de første 18 dager av fengselsoppholdet var gått ned i vekt med ca. 6 1/2 kilo. Overlege Hatlehol har også i sitt skriv av 6.2.50, meddelt at Hildisch til ham har fortalt at han var gått ned i vekt med ca. 6 1/2 kilo i de første 18 dager av sin varetåstid. Videre meddeler overlege Hatlehol at Hildisch den 26-5-45 ved innleggelsen på Ullevål sykehus veide 73,7 kilo. Senere vektkontroll av Hildisch viser:

14 juni 1945	-	72,5 kg.	
31. okt. 1945		69 "	
27 nov. 1945		63 "	(min.)
17. nov. 1947		67,8 "	
19. des. 1947		68 "	

Etter det som foran er anført tør en hevde som meget sikkert at Hildisch veiet ved anholdelsen den 9 mai 1945 ca. 80 kg., idet han den 26-5-45 veiet 73,7 kg. og etter eget sigende etter anholdelsen var gått ned med ca. 6 1/2 kg. En finner å måtte peke på at den laveste vekt som er målt var den 27. nov. 45 da han veiet 63 kg. Ved løslatelsen veiet han som nevnt 68 kg. Det største påviselige vekttap for varetektstfangen var således 17 kg. Harsem fastslår uten videre et vekttap på 48 kg. nemlig fra 100 kg. til 52 kg. "den sjellelige tortur."

En har ikke funnet å kunne trekke de forskjellige beskyldninger herunder frem, men vil bemerke:

En kan ikke se at Hildisch har vært utsatt for noen mer "sjellelig tortur" enn andre lovovertredere. Man har i den tid han har sittet i varetektst arrest fått gunstbevisninger som neppe er blitt noen annen varetektstfangne tildelt. En viser til det som foran er sagt. Han ble tildelt diett utenat det forelå noen særlig grunn (han har aldri hatt magesår). Han var i "varetektst arrest" som internert på Ostøya. Tiltross for at det aldri ble påvist noen annen sykdom enn tilleggende senilitet (forsåvidt som man kan si at det er noen sykdom) har han bare tilbragt 18 dager av varetektsttiden på Møllergt 19.

"Døden ble fremskyndet - eller endog direkte forårsaket av den barbariske behandling han legemlig og psykisk ble utsatt for av den norske rettsstat."

Forsåvidt angår disse beskyldninger viser en til det som foran er sagt om den behandling Hildisch fikk mens han var undergitt varetektstfengsel.

"Hans såkalte "bobestyrer" nektet ham i lang tid penger til underhold. Han ble sogar nektet bidrag til kjøp av legemidler."

Forsåvidt angår beskyldningen om at bobestyreren nektet Hildisch penger til underhold, viser en til bobestyreren H.r.adv. Gunnar Mellbyes redegjørelse herom, dok. 14 punkt 75. Det fremgår av denne redegjørelse at bobestyreren i en lang rekke tilfelle har bevirket at det ble stillet tildels store beløp til disposisjon for underhold av Hildisch. Erstatningsdirektoratet, som var bobestyrerens overordnede i saker som vedrørte bobestyrelsen, bestemte at underholdningsbidrag skulle løpe for Hildisch fra 1. jan. 1948. (han ble løslatt den 20. des. 1947.) Bobestyreren har så langt fra nektet ham underholdningsbidrag, og har allerede 10 dager etter at han er løslatt bevirket at han får utbetalt bidrag.

Bobestyreren har aldri nektet Hildisch bidrag til kjøp av legemidler.

Ifølge skriv fra Sosialdepartementet (helsedirektoratet) av 16. jan. 1950 søkte Hildisch den 20. okt. 1948 om bidrag til innkjøp av kostbare medisiner. Søknaden ble av helsedirektoratet avslått samme måned. På søknadsskjemaet står anført som betingelse for å få søknaden innvilget bl. a. "Bidrag tilståes bare når den syke til stadighet må bruke kostbare legemidler for å være arbeidsfør eller for å bli arbeidsfør, -". (dok. 8 bilag 11.) Hildisch var på dette

(Mappe I)

Fortsatt oversendingspåkrifter i sak Harsem m.fl.

tidspunkt 81 år og 6 måneder gammel. Helsedirektoratet opplyser at det bare hadde et begrenset beløp til disposisjon, således at det var umulig å etterkomme alle søknadene. Helsedirektoratets avslag synes ut fra det som er anført å være riktig begrunnet.

"Hans villa på Drammensveien ble solgt og revet ned og det ble bygget nye hus på tomten. Hans verdifulle innbo ble delvis stjålet og solgt."

Av tilsynsmannens redegjørelse fremgår tydelig hvorfor villaen ble solgt. Det viste seg umulig å få leiet den ut. Den ble solgt etter takstpris kr. 320 000.- i 1946.

I den første tid etter frigjøringen inntil midten av september 1945 ble eiendommen benyttet først av den amerikanske "Special Force" og deretter av den britiske militærkommisjon. Det er fra denne tid ifølge tilsynsmannen visstnok på det rene at endel gjenstander er bortkommet, uten at det har lyktes å bringe på det rene i hvilken utstrekning dette har vært tilfelle, eller hvem som har fjernet gjenstandene.

Dietrich Wilhelm Edvard Hildisch f. 15-1-1899, døde på Ilebu den 3-7-1945 av syfilittisk hjernebetennelse. Denne sykdom hadde han pådratt seg før frigjøringen. Ifølge dok. 20, bilag 5, som er et skriv av 11-5-45 fra den tyske sjefslegen på Aker sykehus (Kriegs-Lazaret) la han seg selv inn der den 13-4-45 for å gjennomgå en malariskur. Han lå der til han den 24. mai 1945 ble overført til Ilebu fengsel. Her ble han den 26 mai 1945 innlagt på sykeavdelingens pleiehjem, og lå her til 30. juni 1945. En viser til dok. 17, som er et skriv av 17. okt. 1949 fra dr. Kjølstad, Ilebu fengsel. Den appell som er nevnt i beskyldningen, fant sted etter det dr. Kjølstad meddeler, den 8. juni 1945. Avdøde kan således ikke ha vært med på denne appell!

Sluttelig viser en til dok. 20 bilag 11, som er en obduksjonsberetning fra dr. med Waaler datert 5 juli 1945, hvor denne bekrefter at dødsårsaken er syfilittisk hjernebetennelse. "Liket som ble kjørt vekk" ble kjørt til Det rettsmedisinske institutt til obduksjon.

Dok. 4.

Rapport til Oslo Politikammer av 20 okt. 1949, avgitt av pol.fullm. Wahl.

Harsem fastholder det som han har skrevet om maten i fengslene. Han vil siden redegjøre nærmere for dette. Han mener overlege Leikvam vil kunne bekrefte at 75% av fangene hadde beri-beri. Dette fremgår også av de diagramer som ble oppsatt over kostholdet på Ilebu. Harsem fastholder også at Hildisch hadde beri-beri. Likeså fastholder han hva han har anført om de følger kostholdet fikk for Hildisch.

Det som er skrevet om Hildisch innbo, villa m.v. bygger på dennes egne opplysninger. Likeså det som er anført om Hildisch's opphold i de forskjellige fengsler og sykehus.

Dok. 8 bil. 1.

Skriv. fra h.r.adv.ne Bugge, Borchgrevink og Sandborg, til Landsvikavdelingen av 17. aug. 1945.

(Med blyant: Hvis det er ubestridt ubetenkelig av hensyn til etterforskningen (bevismidlene) bør han løslates. T.J.)

Ad. Dietrich Hildisch, Askebergveien fengsel, Sykehuset.

Jeg kjente ham fra tidligere år og ble forferdet over hans reduserte tilstand. Han er et vrak av seg selv, mager og elendig. Han bad om min bistand til å bli løsladt for å interneres på sitt landsted på Lille -Oust, hvor hans hustru er internert. Jeg henvendte meg i den anledning til fengselslegen, dr. Jon Leikvam fra hvem jeg så fikk vedlagte brev av 14. d. md. Som det vil ses anbefaler legen denne flytning. Også jeg har følelsen av at doktoren må ha rett i at patienten ikke så svært lenge vil kunne greie fengselsoppholdets påkjenning. Han er konstant sengeliggende.

Hildisch uttalte at han stadig blir mer deprimert av fengselsoppholdet, hvilket har tilfølge at han ikke kan samle sine tanker med hensyn til den omfattende forklaring som han må forutsettes å skulle avgi. Hukommelsen og hjerneenergien svikter. Såvidt jeg forstår vil det ha atskillig interesse utover hans egen sak at han blir istand til å avgi en tilfredsstillende og grei forklaring om de innviklede forhold han har vært oppe i. Han var jo innsatt som leder av Denofa og Lilleborg m.v. og kom i nær personlig berøring med de høyeste tyske dignitærer - - - - -
- - - Jeg henstiller til politiet å ta den nevnte overflytning av fangen (patienten) under overveielse snarest og nevner at der på landstedet allerede er truffet arrangement for bevoktning av hans derværende familie. Han er over 78 år gammel. Erbødigst Heuch Bugge(s)

Dok. 8. bilag 2.

Skr. fra Fengselssykehuset av 14.3.45 til h.r.adv. Heuch Bugge.

Få forespørsel fra Dem kan jeg opplyse at Dietrich Hildisch er svært nervøs og avkrefte. Særlig den første tiden av fengselsoppholdet gikk det nedover med ham. Han har den siste tid ikke tapt seg noe særlig rent legemlig, men sjelelig synes jeg nok det har gått nedover med ham. Selv om han snakker om det som mest interesserer ham og om sin egen innsats, er det mindre glød over det enn det var den første tiden. Han har også sovet dårlig her og dette skyldes for en del den uro som det medfører å sitte i fengsel. idag, særlig hardt tar det på ham at det rett som det er skytes, han har hørt rykter om at det er skutt gjennom vinduene på fangene og engster seg veldig når han hører det smeller og det har hendt at han har stått opp om natten og søkt dekning fordi han er redd vaktene vil skyte på ham.

Han er i det hele skrøpelig og er jo også så gammel at en ikke kan vente at han vil kunne greie en slik påkjenning så svært lenge, han spiser dårlig og har tatt av i vekt tross utsøkt diet.

Jeg tror han lettere ville komme til krefter hvis han kunne få være sammen med sin hustru på sitt landsted. Han savner sin hustru meget og lengter etter å kunne være sammen med henne.
Jon Leikvam. (sign.)

Dok. 8 bilag. 3.

Skr. fra Fengselssykehuset av 10.1.1946 til landsviksavdelingen.

Dietrich Hildisch føds 22/4-67 har vært behandlet i sykehuset siden 8 juni 1945. Det har hele tiden gått nedover med ham både legemlig og sjelelig, noe som en måtte være forberedt på jfr. min erklæring av 26/7-45.

Fortsatt dok. 8 bil. 3, skr. fra fengselssykehuset til landssvikavd.

Han har i de siste mndr. stadig tatt av i vekt og han har bare kunnet være oppe korte stunder. Han kan nå vanskelig gå ved egen hjelp og må hjelpes med på- og avkledning. Han er yddest taknemlig fordi han har fått være her i sykehuset under arrestasjonen da han er på det rene med at han ikke kunne ha greid seg ellers. Han er bekymret for sin kone, men han har ikke fått vite at hun nå er alvorlig syk. Han kan ikke gjøre skikkelig rede for seg og synes å ha mistet interessen for sin sak og tenker bare på sine daglige plager og sine kjære og sin skjebne etter døden. Han er nå så avkreftet i en hver senseende at det er helt utelukket at han kan framstilles i retten og etter alt å dømme vil han ikke kunne leve så svært mange måneder.

Jeg vil derfor tilråde at han snarest løslates og legges inn i et almindelig sykehus. Jon Leikvam. (sign.)

Dok. 8 bil. 5.Skr. fra Fengselssykehuset av 2/4-46 til landssviksavdelingen.Løgeerklaring vedrørende Dietrich Hildisch f. 22/4-67.

Der henvises til tidligere løgeerklaringer vedrørende denne fange. Han har ligget i Fengselssykehuset siden 8. juni 1945 p.g.a. flere sykdommer som vesentlig skyldes hans senilitet. Hans fordøyelse er dårlig, han lider av åreforkalkning og har sannsynligvis p.g.a. dette fått en rekke forstyrrelser i ben og armer, samt en del utfall fra nervesystemets side.

Det kan sies at sykehuset har gjort hva det har kunnet for å holde ham i en slik helsetilstand at han kunne fremstilles i retten og hans sak fremmes. Man har stillet hele det apparat vi har til rådighet i sving med dette, men det har ikke været til å unngå at han er faldt svært av de siste måneder. Foruten alderen og den tiltagende åreforkalkning har nok også de rent sjelelige påkjenninger ved hustruens og sønnens død spilt en rolle. Han virker nu betraktelig legenlig og sjelelig redusert, og det er lite trolig at forlenget opphold her i sykehuset vil formå å bringe ham på benene. Han kan nu såvidt rusle litt omkring, og vi mener at det ville være av betydning for hans helse om han kunne komme ut i solen. Skal hans sak kunne fremmes og han tåle en fremstilling i retten og gjennomgå en rettsforhandling, mener jeg at det bør gjøres en forandring i hans oppholdssted.

Ut fra ovennevnte hensyn tør jeg derfor foreslå at han løslates medlertidig for å forsøke hvorledes et opphold på hans sommersted ville virke på hans helse. Det er ikke umulig at denne forandring kunne føre til såpass bedring at han i løpet av 2-3 måneder kunne tåle større belastning enn han nu kan tåle. Fortsatt opphold i fengslet vil selv under de gunstigste forhold vi kan by ham ikke kunne gi noen bedring av hans tilstand, og vil bare føre til at hans sak vel nå henlegges? Jeg mener derfor at det foreligger såvel direkte medisinske indikasjoner som andre hensyn for at man bør forsøksvis flytte ham til Ost-øen så snart som mulig. Arbødigst Gordon Johnsen. (sign.)

Dok. 8 bilag 7.Skr. fra Bærum Sykehus av 28/5-46 til pol.fullm. Johnne, landssviksavgd.

I anledning at De har bedt om en uttalelse abgående f.hv. generalkonsul Dietrich Hildisch f. 22/4-67, skal opplyses følgende:

Hildisch blev innlagt i Bærum sykehus 26/4-46 av dr. Kasa for anæmi med opplysning om at patienten var så dårlig at han ikke kunne holdes i fengslig forvaring.

Pasienten var noget medtatt ved innkomsten, men han har under oppholdet her kommet seg godt, slik at han nu går oppe ved egen hjelp. Hans anæmi er nu betydelig bedret og bortsett fra et dobbeltsidig brokk, kan der ikke påvises andre sykdomme hos ham. Han er noe sløvet av alderen, men en har inntrykk av at han husker relativt bra

Forts. dok. 8 bilg. 7, skr. fra Bærum sykehus til landssviksavg.
og er helt orientert. Det skulle ikke nu længere være noen grunn til å ha ham i sykehuset. For overlegen. R. Thingstad. (sign.) res. lege.

Dok. 8. bilg. 8.

Skr. fra h.p.adv. C.L. Aall til statsadvokat Lous av 26/6.1946.

Ad Dietrich Hildisch.

Dietrich Hildisch som etter å være blitt løslatt av Påtalemyndigheten ble arrestert umiddelbart etter påske, har skrevet til meg som sin forsvarer således:

"Da jeg 8. mai 1945 ble fengslet var jeg helt frisk og med en arbeidsvitalitet som få mennesker i min alder.

Nå er jeg legemlig helt nedbrutt idet jeg etter 10 måneder i sykeseng har fått de forskjelligste sykdommer som åreforkalkning - lammelse og hevelse og følelsesløse føtter, det samme i hånden og i overkjeven - Dobbeltbrokk - Prostata og innsnevret urinrør som bevirker at jeg nå late vannet hver 2. time dag og natt, svekkelse av hjerte som bevirker at pulsen ved minste anstrengelse og bevegelse går opp i 130-150.

Etter det blødende mavesår jeg pådrog meg i Møllergt. 19 tåler jeg bare et minimum av mat så min vekt suksessivt er gått ned 26 kg. +

Daglig i over et år har jeg måttet ta sovemidler, kloral og andre for i det minste å oppnå 4 a 5 timers søvn. De vil måske finne at dette er meget på en gang, men såvel overlege dr. Leikvam som dr. Johnsen her, som har behandlet meg over et år, har av disse grunner meddelt myndighetene at jeg ikke egner meg lenger for fengselsopphold, men bør snarest komme ut i sol og luft-sjøbad for derigjennem å komme til krefter så jeg kan følge de kommende retts-handlinger mot meg.

Med disse opplysninger som underlag håper jeg at De herr advokat vil oppnå at jeg igjen kommer ut til Oustøen. Villæen er nå bortleid og min datter med barna bor nå på Krokholmen (som har forbindelse med villæen ved en broovergang) hvor jeg kunne bo på et kvistværelse. Holmen er ca. 10 mål, så jeg kan forplikte meg til kun å oppholde meg der."

Jeg var takknemlig om Påtalemyndigheten tok opp spørsmålet om sykehus eller gamlehjem til fornyet overveielse. Hildisch er jo såvidt jeg vet snart 80 år gammel. Skal han nogensinde kunne møte i en Hovedforhandling, bør han jo helst være i den tilstand at han er nogenlunde legemlig- og åndsfrisk.

Med hensyn til hans helbredstilstand vil fengslets to leger, overlege Leikvam og dr. Johnsen kunne uttale seg. Jeg nevner også at Hildisch har mistet sin hustru og sin sønn mens han satt fengslet. Arbødigst C.L. Aall. (sign.)

Dok. 8. bil. 11.

Skr. fra Sosialdepartementet av 16. jan. 1950 (Helsedirektoratet) til Oslo Politi, Kriminalavdelingen.

Under henvisning til forespørsel hertil i anledning søknad fra herr Dietrich Hildisch om bidrag til kjøp av kostbarere legemidler kan meddeles:

Søknaden fra herr Dietrich Hildisch om bidrag til kjøp av Permami er mottatt i Helsedirektoratet 12. november 1948. Ved den påfølgende utdeling av bidrag i november 1948 er søknaden blitt avslått. Helsedirektoratet har bare et begrenset beløp til disposisjon for utdeling av bidrag, og det er ikke mulig å etterkomme alle søknadene. En viser til forutsetningene for bidrag på skjemaets 1. side:

Wortsatt dok. 8 bil. 11. Skr. fra Helsedirektoratet til Oslo Politi.

"Bidrag tilståes bare når den syke til stadighet må bruke kostbarere lægemidler for å være arbeidsfør eller for å bli arbeidsfør." Herr Hildisch var på det tidspunkt 82 år gammel, og en fant derfor ikke at han kunne ansees kvalifisert til å få bidrag. Søknaden fra herr Hildisch vedlegges i original til utlån. Grete Høyer (sign). Elise Else A. Johanning. (sign.)

Dok. 8 bil. 12.

Skr. fra Dr. med. J. Heimbeck til Oslo Politi. av 22/1-50.

I henhold til Deres anmodning i telefon for noen dage siden om Generalkonsul Hildisch's helbredstilstand ved hans besøk hos mig i 1949 skal meddeles.

Jeg blev første gang tilkalt til herr Hildisch i 1943 og behandlet ham så i de følgende år for Dyspepsie og forskjøvede acute kataralske sygdomme. Han var i disse år, til 1945 i usedvanlig god kondition for sin alder.

Da han søkte mig i 1949 sidste gang 25/8-49 var han i elendig tilstand, nærmest utsultet, og klaget forøvrig over forskjøvede rheumatiske smerter. For dette blev han en tid vistnok behandlet på Kurbadet. Han oplyste ved sidste besøk, han opsøkte mig ikke som læge men nærmest for at få snakke, at han på det tidspunkt i flere mndr. ikke hadde fått noe underholdningsbidrag fra sitt bo og således ikke hadde noen eksistens midler utover hvad naboer og bekjendte gav ham av almisser. Jeg telefonerte da til hans bobestyrer og fik da bekræftet at han vistnok i 3-4 mndr. ikke hadde fått noe av boet men at dette straks skulle rettes. Noen dager etter fik jeg såvidt erindres fra hans datter, bekræftet at så var skjedd.

Ved sidste besøk var han Debil, Senil og utsultet.

Jeg så ham ikke etter 25/8-49. Arbejdsgst J. Heimbeck. (sign.)

Dok. 8. bil. 14.

Skr. fra Fængselsykehuset, Åkebergveien 11 av 30/1-50 til Oslo Pol. Ad Carl Dietrich Hildisch født 22/4.67.

Jeg tilså ham første gang den 11/5-45 i cellen på nr.19. Han klaget over vannlatingsbesvær som hadde plaget ham i mange år. Han var også noe plaget av forstoppelse og hæmorrhoider. Han oplyste at han hadde vært behandlet av dr. med Heimbeck og at det hadde vært mistanke om kreft. Han hadde minnet 20 kg. under krigen. Jeg har ikke dengang notert noe om hans brokk, men i Fængselsykehusets journal er notert at han har opplyst at han fikk dobbeltsidig lyskebrokk i 1943 og at det ble bra etter bruk av brøkkbind. Hans brokk ble undersøkt av kirurgisk spesialist i Fængselsykehuset 9/8-47, men denne fant ingen grunn til behandling av brokkene. Han har så vidt jeg husker aldri nevnt for meg at han ble sparket så han fikk brokk, men han nevnte at han ble temmelig hardhendt behandlet ved arrestasjonen, men jeg har ikke notert noe om dette. 25/5-45 klaget han over sterke magemerter og ble tilsett av dr. Kasa som dagen etter la ham inn i sykehus trengende øyeblikkelig hjelp. I fængselsstyrets skrivelse av 8/11-49 er gitt en oppgave over hans vekt under sykehusoppholdet. Han oplyste selv at han hadde minnet 6½ kg. de første 18 dagene av fængselsoppholdet og det er vel nokså sannsynlig da han spiste dårlig og de siste dagene på nr. 19 greidde han ikke engang å drikke melken sin. Han fikk diet loff og ½ l. helmelk fra 11/5-45.

Når det i artiklen til Harsen er anført at kostregulativet for landssviksfangene skulle reduseres betydelig under det norske regulativ som ble benyttet for politiske fanger under okkupasjonen, så kan det være noe riktig i dette for så vidt som de fleste politiske fanger i okkupasjonstiden både på Grini og Oslo kf. fikk et ganske vesentlig tillegg til den regulativmessige fastsatte dagsrasjon. Landssviksfangene fikk ikke dette tillegg og kosten ble derfor betyde-
(understreket her ~~av Harsen~~ med blått)

Dok. 8 bil. 14.Fortsatt skr. fra Fængselspsykehuset til Oslo Pol.

lig dårligere enn den var for de politiske fanger i slutten av okkupasjonen. Det er vel først og fremst denne underernæring i forbindelse med at kosten var eggehvitfattig, kalkfattig og vitaminfattig at vi fikk så mange tilfelle av polyneutiter. Disse sykdommene svant utpå høsten etterat de grøvste kostfeilene var rettet. Dietrich Hildisch skulle ikke ha noen grunn til å få kostskader i likhet med de andre fangene da han hele tiden fikk sin egen diæt og injeksjon av Bvitaminholdige preparater som han var vant til å få før han ble arrestert. Han klaget ofte nummenhet og dovenhet i leggene og i munnpartiet og tungen, men det er ikke rimelig å anta at dette har samme opprinnelse som de andres polyneuriter. Han frembød en rekke senile forandringer og som det går fram av de mange uttalelser jeg har gitt om ham, var han temmelig avfeldig og hjelpeløs. Jon. Leikvam. (sign.)

Dok. 8 bil. 15.Skr. fra Ullevaal Sykehus til Oslo Politi av 6.2.50.Ad Sak mot Fetter Andreas Harsen m.fl.

I anledning Poltikammerets skriv av 1. februar 1950 skal jeg få meddele følgende:

Dietrich Hildisch, født 22.4.67 lå i Ullevål sykehus avd. VII 26.5 til 8.6.45 under diagnosen: Diverticulum duodeni.

Ifølge journalen ga pasienten ved innleggelsen følgende opplysninger om sin sykdom:

Pas. er gift, har ~~4~~ hatt 4 barn. 1 døde som spebarn, 1datter i voksen alder av tbc. De 2 andre lever friske.

Pas. har bestandig vært frisk inntil for 3½ år siden. Han begynte da å plages av sure opstøt. Samtidig fikk han smerter i epigastrixx gastrict. Det var hungermerter. Smertene strålte ut til begge sider, kom i perioder. Han var ikke kvalm, men hadde ructus og pyrose. Avf. iorden. Han ble undersøkt på Diakonhjemmet i 1942. Det ble angivelig funnet at han hadde ~~meget~~ altfor meget syre, men intet sår. Han har siden holdt streng diæt. Selv i sine gode perioder, som kunne vare opptil over 1 mnd. har han holdt diæt. Han har stadig brukt pulver. - - - - -

- - - - - For 18 dager siden ble han satt inn på Møllergt 19. Han ble straks dårlig av brødet, så de første 7 dager spiste han ingenting. Han hadde sterke mavesmerter og kastet opp et par dager. De første 7 dager hadde han heller ingen avf. så han fikk tilslutt klyster. Etter dette fikk han 1 liter melk daglig og dette har han vesentlig levet av siden. Smertene er blitt stadig sterkere. De kommer i tak og varer flere timer. Han har også smerter om natten. Han er derfor nu innlagt. - - - - -

I 1943 fikk pas. lyskebrokk i h. side. Han brukte brokkbind i ca. 1½ år, men fant så at det ikke var nødvendig lenger. Han har vært meget plaget av gikt i skulder og arm, har fått all slags fysikalsk behandling. Sønnen har i det siste vært dårlig. I fængslet har han sovnet lite. Appetitten er dårlig. På de siste 18 dager har han magret av 6½ kg. Han føler seg slapp."

Dok. 8. bil. 16.

1. betj. Gjarum.

Skr. fra o.r.sakf. Wolfgang W. Haffner til Oslo Politi av 9/2-50.Ad generalkonsul Dietrich Hildisch.

Jeg hører nå at det er hevdet at Hildisch ikke skal ha fått tilfredsstillende ernæring på sykehuset. Dette kjenner jeg ikke annet til enn at jeg erindrer at det ble nevnt for meg at H. levet på diæt, vesentlig rå egg. Hvem som nevnte dette erindrer jeg ikke nå, men jeg erindrer at det var overlege Leikvam som behandlet ham på sykehuset dengang. Erbødigst W. Haffner. (sign.)

Dok. 34.

Tilsvar ang. saken mot herr generalkonsul Harsen vedrørende herr
Generalkonsul D. Hildisch.

Ad: Vekt før og etter fengsling.

Herr D. Hildisch har i alle de siste år før og under krigen hatt en vekt av ca. 85 til 90 kilo, dette vil kunne bekreftes av overlege Heimbeck. Herr overlege Leikvam vil kunne gi fyllestgjørende opplysninger om vekten fra begynnelsen til slutten av D. Hildischs fengselsopphold. At myndighetene tar så på vei likeoverfor det vekt-tap min far har hatt skulle jo kun bevise at de kanskje føler seg ansvarlig for dette. At vekt-tapet ytterligere tiltok etter at han ble løslatt på prøve (etter overlege Leikvams utrykkelige ønske) kan kun føres tilbake til å være en fortsettelse av det i fengslet begyndte tap. Ved sin død veide han ca. 50 kg. Hvilket ikke kan sies å være så merkelig når dødsårsaken ble benømt "Avmagring". I tilslutning til jeg nevne de forskjøellige skriv jeg har fått fra O.r.sakf. O. Nergaard angående underholdningsbidrag for min far etter han kom tilbake til Oustsen 9 april 1949. Konf. 21/5-49 etc. både h.r.adv. Heuch Bugges, h.r.adv. Einar Olavsons og egne brev angående samme. Først etter alle disse krav og etter personlig oppringning fra overlege Heimbeck v/ Røde Kors sykehus, fikk min far den 26 august 1949 (5 mndr. senere) utbetalt kr. 200.- (tohundrede pr. måned, som underhold, enda der stadig i skriv at han minst måtte ha kr. 450.- for å kunne kjøpe sine medisiner samt betale sykepleierske etc. Forøvrig henviser jeg til vedlagte brev der taler for sig selv. Hverlangt kan en syk mann komme med kr. 200.- pr. måned, når bare medisiner dreier sig om minimum kr. 125.- pr. md. og kost, pleie etc. ca. 300.-. Jeg kan ikke se at her engang er tatt almindelige menneskelige hensyn til en allerede av døden stømpet mann. Jeg henviser likeledes til skriv fra E.D. hvor direktoratet tydelig skriver at "de (direktoratet) ikke kan gå med på, eller være enig i at der kjøpes så dyre medisiner til D.H." i (bemerket nå jeg få fretholde at boene - nasen - minimum rådet over ca. 350.000.- i kontanter) da dette ble skrevet av Erstatningsdirektoratet konf. bokene hos h.r.adv. Gunnar Mellbye. Jeg tillater mig å be den erede Dommer og domsmenn å bemerke at ingen hverken herrene i Erstatningsdirektoratet eller tilsynsmannen adv. Gunnar Mellbye eller hans fullmektig o.sakf. O. Nergaard gjorde noe for å holde liv i min far ved å gi ham unde holdningsbidrag, men kanskje det var alles håp at han kunne sovne inn for å unngå opptagelse av dom. På min side gjorde jeg alt jeg kunne for å skaffe ham det mest nødvendige ved å belåne de få eiendele jeg eier, samt å få hjelp hos barmhjertige mennesker.

Hans liv stod dog ikke til å redde, idet han svandt mer og mer inn, han døde 16. sept. 1949, uten å ha fått anledning til å bli stilt for noen domstol, hvor han etter det han ofte fortalte ville forlange forskjøellige herrer frem som vitne.

Til dagsdato har jeg kun fått utbetalt kr. 1200.- for tiden 9 april til hans død, mens mine utgifter i den tid lavt regnet utenom ekstra hjelp beløp seg til kr. 2450.-, mitt tilgodehavende kr. 1250.- har jeg ennå ikke nøttatt.

Som det fremgår av ovenstående kan jeg igrunnen ikke se at herr Generalkonsul Harsen, har sagt noe som ikke har noe med det faktiske forhold å gjøre, herr Harsen har selvfølgelig alt han har påtalt direkte fra min far, etter det jeg kan forstå.

Ad: gravstedet på vestre gravlund.

Da min mor døde i februar 1946 og skulle begraves ble mine foreldres gravsted, der allerede i 1922 var overtatt av min far - gravsted (parkgravsted no. 3220) uten noen annen bemerkning enn "gravstedet er for fint til NS medlemmer" tatt fra den gg istedet ble der tatt ut et gravsted nr. 76 kvarter F.6., 12 linje 32 grav

Fortsatt tilsvar ang. saken mot Harsem vedr. D. Hildisch.

Jeg vil gjerne spørre "hvis det er en skjensel å legge ved siden av en NS mann, da må det vel være like ilde for dem der ligger ved det nye stedet, som det måtte være for de andre, eller kanskje jeg ikke forstår grunnen til kirkens kristelige syn på døde mennesker, Jeg vil gjerne få stille et spørsmål hvorledes kan Oslo Kirkeverger, v/ J. Schwingel bestemme at gravlegatet hvis dette er for stort til det nye gravsted, blir å inndra til fordel for staten.

Ad: Drammensveien 61.

28 mai 1946 startet herr o.sakf. Simonsen ifølge handelsregisteret et firma med formål: kjøp av Drammensveien 61, med en kapital stor kr. 32.000.-, (kapitalen syntes mig noe liten da den kun dekker 10% av det beløp eiendommen ble betalt med, eiendommen dekker et areal på ca. 5 mål, og da taketprisen ligger på ca. 100 kr. pr. m², skulle prisen ligge på nærmere ca. kr. 500.000,- og ikke som betalt kr. 320.000.- hvilket må sies å være en sver underpris. Ingen, hverken min far eller jeg selv har nogen gang fått forespørsel om samtykke i salg av Drammensveien 61, og efter adv. Solems bok å regne skal alle uansett om det er landssvikere først forespørres ved salg av eiendommer.

Jeg vil be de særede dommere og domsmenn bemerke at min far endnu ikke hadde fått noen dom og at der ikke var faldt noen dom om hvem der er den egentlige eier av Drammensveien 61, min mor eller min far, til dato er dette spørsmål endnu åpent.

Ad: Innbo og løssøre.

Til dette vil jeg få be klarlagt hvorfor det ble solgt før dom eller rettens avgjørelse hva som er den rettmessige eier min mor eller far er avgjort. Jfr. skriv av 30. aug. 1946 fra O. Hergaard til H.B. hvilken rett hadde Rygge til å gi ordre angående innboet, hvorfor fikk kontorsjef Rygge tillatelse av E.D. til å ta forskjøellige ting fra Drammensveien 61, samt kaptein Haukelie, kanskje er der også andre der har fått ta det de ønsket av innbo og løssøre fra Dr. veien 61. Pengene for såvel Drammensveien 61 som for innbo og løssøre er endnu på konto hos tilsynsmannen, skatten er ikke betalt, jeg mener at der derfor ikke kan henvises til at salget foregikk for å skaffe dekning for skatter. E.(?) Forbech. (sign.)